

Vaihto- ja ratatyön turvallisuusohje

Ohje hyväksytty (pvm): 1.6.2016, päivitetty 4.10.2022

Ohjeesta vastaa: Turun Satama Oy, operatiivinen osasto

1. Soveltamisala ja määritelmät

Ohjetta noudatetaan Turun Satama Oy:n radanhaltijana hallinnoimalla rataverkolla. Ohje on osa Turun Satama Oy:n turvallisuuslupaan sisältyvää rataverkon haltijan turvallisuusjohtamisjärjestelmää.

Ohje sisältää [Liikenne- ja viestintäviraston \(Traficom\) määräysten](#)

- Trafi/57058/03.04.02.00/2015 (Käyttötoiminta ja liikenteenhallinta rautatiejärjestelmässä) ja
- TRAFICOM/251470/03.04.02.00/2019 (Rautateiden ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmä)

edellyttämät radanhaltijan ohjeistukset rautatieyritykselle.

Vaihtotyöllä tarkoitetaan luvanvaraista junaliikennettä tukevaa rautatiejärjestelmässä tehtävää kalustoyksiköiden siirtotyötä.

Ratatyöllä tarkoitetaan rataverkolla tai rataverkon läheisyydessä tehtävää työtä, joka voi vaikuttaa liikennöinnin suorittamiseen.

2. Tiedot rataverkosta

Yksityiskohtaiset tiedot raiteistosta löytyvät raiteistokaaviosta, liite 1.

Turun Sataman raiteilla suurin nopeus on 20km/h. Poikkeuksena tästä ovat raiteet 403, 404, 450a, 450b ja 460, joilla suurin nopeus on 35 km/h. Sataman hallinnoiman rataverkon rajat, suurimmat sallitut akselipainot, vaihteet ja turvalaitteet on esitetty raiteistokaaviossa.

Rataverkolla on toisen asteen liikenneohjaus, jossa jokainen yksikkö vastaa itsenäisesti omasta liikkumisestaan.

3. Rataverkolla käytettävät merkit

Rataverkolla käytetään Väyläviraston ohjeen mukaisia ratamerkkejä.

4. Vaihtotyö

4.1 Vaihtotyön säännöt

Vaihtotyön viestinnässä käytetään suomen kieltä.

Vaihtotyötä ei saa aloittaa ilman rataverkon haltijan lupaa. Vaihtotyöstä tehdään vuositasolla erilliset sopimukset operaattoreiden kanssa, jos operaattoreita on useampi kuin yksi.

Vaihtotyössä kuljettajan on kaikissa tilanteissa ajettava varovasti, kontrolloitava nopeutta sekä huomioitava näkemä kulkusuuntaan siten, että hän kykenee pysäyttämään yksikön ennen mitä tahansa estettä.

Vaunuja saadaan kuormaamis- ja purkamispaikoilla siirtää autolla, trukilla tms. laitteella työntämällä tai vetämällä. Tällöin on valvottava, ettei ketään ole puskimien edessä ja ettei ihmisiä eikä omaisuutta joudu vaaralle alttiiksi. Lisäksi on varmistettava, ettei vaunuja jätetä satama-alueen merkityille autojen ajoreiteille siten, että liikkuminen ajoneuvoilla estyisi merkittävästi.

Vaunujen työntäminen on tapahduttava vaunun puskimista siten, ettei vaunun jarruletkuja tai muita vaununosia vahingoiteta. Vetäminen on suoritettava joko vetokoukusta tai reuna-palkkiin kiinnitetystä siirtosangasta.

Kun kalustoa jätetään seisomaan satamaraiteilla, on varmistettava kaluston pysyminen paikoillaan joko käsijarrulla tai jarrukengillä. Vaunut eivät saa estää ajoneuvo- ja työkoneliikennettä tasoristeyksissä.

4.2 Poikkeustilanteissa toimiminen

Kaikista poikkeuksista tulee ilmoittaa ensisijaisesti

Turun Sataman operatiivinen osasto, satamavalvonta

puh. 050 5533 130 (avoinna 24/7)

satamavalvonta@portofurku.fi

Poikkeustilanteessa esim. tasoristeyksen varoituslaitoksen häiriötilanteessa tai vaihteen aukiajossa vaarakohdan ylitys tehdään erityistä varovaisuutta noudattaen, max. nopeus 5 km/h.

Vaihteen aukiajo

Yksikön liike on pysäytettävä heti ja aukiajosta on ilmoitettava **Turun Satamalle**. Riittävän ammatillisen osaamisen omaava henkilö tarkastaa ja valvoo vaihteen ylityksen.

Aukiajetussa lyhyessä vaihteessa liikennöinti on kielletty. Luvan aukiajon aiheuttaneen yksikön siirtämiseen antaa vaihtotyönjohtaja. Aukiajetussa lyhyessä vaihteessa saa liikennöidä enintään nopeudella 5 km/h, jos kuljettaja tai vaihtotyönjohtaja toteaa liikennöinnin mahdolliseksi.

Tasoristeyksen varoituslaitoksen häiriö

Kuljettajan on ilmoitettava havaitsemansa tasoristeyksen varoituslaitoksen toimintahäiriö **Turun Sataman** lisäksi **NRC Group Finland Oy:n** turvalaitehuollolle (puh. 040 866 4669).

4.3 Turvallisuutta koskevat erillismääräykset

Turvallisuutta koskevia erityismääräyksiä ei ole.

5. Ratatyö

Ratatyöt suoritetaan Turun Sataman rataverkon alueella rataverkon haltijan eli Sataman toimesta.

Ratatyöt vaativat liikennöinnin keskeyttämisen. Ratatyötä ovat

- työt, jotka tehdään koneellisesti siten, että työkone tai sen osa on raiteen RSU:ssa (ratatyön suojausalueella),
- työt, jotka tehdään koneellisesti siten, että työkone tai sen osa voi ulottua raiteen RSU:aan, sekä työt, joissa konekohtainen turvallinen työskentelyetäisyys liikennöidyn raiteen RSU:sta alittuu,
- työt, jotka vaikuttavat radan rakenteisiin ja laitteisiin,
- työt, jotka kohdistuvat käytössä olevaan turvalaitokseen,
- työt, jotka sisältävät tulitöitä RSU:n sisällä tai 7 metriä lähempänä liikennöidyn raiteen lähimpää kiskoja.

Urakoitsijan ja rataverkon haltijan välisessä viestinnässä käytetään Suomen kieltä.

Ennen ratatyön aloittamista, pyydetään aloitukselle kertalupa Sataman kunnossapidosta.

Ratatyön suorittamisessa noudatetaan Väyläviraston antamia ohjeita.

Ratatyön sijainti määritellään ilmoittamalla raiteistokaavion mukaiset tunnuksat:

- vaihteiden tunnuksat,
- opastimien tunnuksat,
- raiteiden numerot.

5.1. Pätevyudet

Turun Satamalla on oma ratatyöstä vastaava ja Satama tekee raiteidensa kunnossapitotyötä myös omalla henkilöstöllä. Rautatiejärjestelmän ammatillista erityisosaamista vaativa kunnossapitotyö ostetaan ulkopuoliselta taholta. Ulkopuolisella ratatyötä tekevällä taholla on oltava ratatyöstä vastaava henkilö, jolla on ratatyöstä vastaavan henkilön pätevyys.

5.2. Henkilökohtaiset varusteet

Jokaisella rautatiealueella työskentelevällä ja liikkuvalla henkilöllä pitää olla näkyvillä henkilön yksilöivä kuvallinen henkilötunniste (henkilökortti, kulkulupa). Lisäksi on käytettävä asianmukaista varoitusvaatetusta ja henkilösuojaimia.

5.3. Ratatyön ja liikennöitävän alueen suojaaminen

Vastuu ratatyön suojaamisesta on kyseisestä ratatyöstä vastaavalla. Liikkuvien yksiköiden pääsy alueelle, jolla ei voi liikennöidä, on estettävä Seis-levyllä tai lukitsemalla vaihte suojaavaan asentoon.

5.4. Liikennöinnin turvaaminen ratatyön viereisellä raiteella

Ratatyöalue on erotettava liikennöidystä raiteesta ja merkittävä käyttäen suoja-aitaa tai muuta sopivaa rakennetta. Erottamista ei tarvitse tehdä, jos työ on luonteeltaan lyhytkestoinen tai ratatyöalue on liikkuva.

5.5. Ratatyöalueen palauttaminen liikennöinnille

Ratatyöstä vastaava ilmoittaa Satamalle ja VR-Yhtymä Oyj:lle (ratapihaohjaus) ratatyön päättymisestä ja mahdollisista liikenteen rajoitteista.

Ratatyölle anotaan lupa Sataman kunnossapidosta. Urakoitsija suorittaa seislevy-järjestelyillä ratatyöalueen ja liikennöitävän alueen suojauksen. Mikäli ratatyön viereisillä raiteilla on liikennöintitarve, liikennöinti turvataan tarvittaessa suoja-aidoilla. Kun työ on päätetty, seislevy-järjestelyt puretaan. Mikäli työalueelle jää rajoitteita, niistä tulee informoida Satamaa ja liikennöitsijöitä.

6. Yhteystiedot

6.1 Normaalin toiminnan yhteyshenkilöt ja – tiedot

Portit avataan Turun Sataman toimesta tai toimeksiannosta (Pansiossa ovat ainoat portit, joihin vaihtotyönjohtajalla on avain).

Vaihtotyöstä tehdään vuositasolla erilliset sopimukset operaattoreiden kanssa, jos operaatoreita on useampi kuin yksi. Vuosilupa anotaan Turun Sataman operatiiviselta osastolta.

Ratatyöhön liittyvät ilmoitukset tehdään Sataman kunnossapitoon ja liikennöitsijöille:

- Sataman kunnossapito (työmaapäällikkö) ja
- VR-Yhtymä Oyj (ratapihaohjaus).

Ilmoitukset havaituista puutteista Turun Satamalle.

Yhteystiedot

Turun Satama Oy

- Mikko Tuomi, työmaapäällikkö, puh. 0400 542 115 (raiteiden kunnossapitotyöt)
mikko.tuomi@portofurku.fi
- Jukka Fagerström, radankorjausryhmän esimies, puh. 044 907 4324 (ratatyöstä vastaava)
jukka.fagerstrom@portofurku.fi
- Antti Pekanheimo, operatiivinen johtaja, puh. 050 553 3125
antti.pekanheimo@portofurku.fi

VR-Yhtymä Oyj

- ratapihaohjaus puh. 040 8621 889, Janne Smedberg puh. 040 862 8601

NRC Group Finland Oy

- hälytysnumero puh. 040 866 4669

6.2 Poikkeus- ja hätätilanteiden yhteyshenkilöt ja yhteystiedot

Yleinen hätänumero, puh. 112.

Turun Satama Oy, Operatiivinen osasto - **satamavalvonta**, puh. **050 5533 130** (avoinna 24/7), satamavalvonta@portofurku.fi.

VR-Yhtymä Oyj, ratapihaohjaus, puh. 040 8621 889.

NRC Group Finland Oy, yleinen hälytysnumero puh. 040 866 4669.